

Sygn. akt IV KK 259/20

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziół

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2020 r.,

sprawy **T. K. i M. K.**

skazanych z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skarżących
od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 6 lutego 2020 r., sygn. akt II Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt II K (...)

**oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża skarżących w
częściach równych.**

UZASADNIENIE

Kasacja adw. A. M. – obrońcy skarżących T. K. i M. K., wniesiona od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 6 lutego 2022 r., sygn. akt II Ka (...), mocą którego, za przypisane im przestępstwa, wymierzono kary grzywny w wysokości po 150 stawek dziennych, określając wysokość stawki dziennej na kwotę 10 złotych, jest oczywiście bezzasadna.

W kasacji podniesiono zarzut zaistnienia w sprawie uchybienia o jakim mowa w art. 17 § 1 pkt. 9 k.p.k., stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Przypomnieć należy, że współczesny model polskiego postępowania karnego, nie jest „czystym” modelem skargowym, można go określić jako tzw. proces mieszany, a to oznacza, iż nie wszystkie konsekwencje zasady skargowości są w

nim przyjęte. W doktrynie wskazuje się na dwie funkcje zasady skargowości: funkcję impulsu polegającą na tym, że skarga uprawnionego oskarżyciela jest dodatnią przesłanką procesu, i funkcję obowiązku, ponieważ skarga oskarżyciela stwarza dla sądu obowiązek wszczęcia postępowania jurysdykcyjnego (por. S. Stachowiak, Funkcje skargowości w polskim procesie karnym, Poznań 1975, s. 24 – 29.).

Przepis art. 14 § 1 k.p.k. stanowi, że wszczęcie postępowania sądowego następuje na żądanie uprawnionego oskarżyciela lub innego uprawnionego podmiotu. W myśl art. 17 § 1 pkt. 9 k.p.k., postępowania karnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza, gdy brak skargi uprawnionego oskarżyciela. W orzecnictwie przyjmuje się, że z brakiem skargi uprawnionego oskarżyciela mamy do czynienia wówczas, gdy:

1. skarga w ogóle nie istnieje;
2. skarga wprawdzie została złożona, ale dotknięta jest wadliwością, której uprawniony oskarżyciel, mimo wezwania, nie usunął;
3. granice skargi zostały przekroczone, przy czym przekroczenie tych granic dotyczyć może zarówno osoby, jak i czynu.

W niniejszej sprawie Prokurator Rejonowy w P. w akcie oskarżenia, który złożył w Sądzie Rejonowym w P., zarzucił T. K. i M. K. popełnienie przestępstw z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Podczas rozprawy Sąd Rejonowy w P. uprzedził strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu na art. 157 § 2 k.k., zaś obecny na niej prokurator oświadczył, że w przypadku zmiany kwalifikacji prawnej czynu na art. 157 § 2 k.k., nie będzie go obejmował ściganiem z urzędu. Z kolei pokrzywdzony R. B. i jego pełnomocnik, złożyli oświadczenie o przystąpieniu do procesu w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt II K (...), uznał T. K. winnym popełnienia występku z art. 157 § 2 k.k. i wymierzył mu karę grzywny w wysokości 70 stawek dziennych po 10 zł. stawka oraz orzekł od niego nawiązkę w kwocie 500 zł. na rzecz R. B. . Natomiast M. K. został uznany za winnego popełnienia występku z art. 217 § 1 k.k. i skazany na karę grzywny w wysokości 40 stawek dziennych po 10 zł stawka, orzeczono także od niego nawiązkę na rzecz R. B. w kwocie 200 zł.

Od tego wyroku apelację złożył pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego adw. W. K.. Po rozpoznaniu tej apelacji, Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 6 lutego 2000 r., sygn. akt II Ka [...], zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w P. , w ten sposób, że uznał T. K. i M. K. za winnych popełnienia występku z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i wymierzył im za to kary grzywny po 150 stawek dziennych, określając wysokość stawki na kwotę 10 zł oraz orzekł od nich na rzecz oskarżyciela posiłkowego R. B. nawiązki w kwocie po 1000 zł.

Bezspornym jest, iż niniejsze postępowanie zostało prawidłowo wszczęte wskutek aktu oskarżenia złożonego do Sądu Rejonowego w P. przez oskarżyciela publicznego – Prokuratora Rejonowego w P. . Toczyło się zatem ono, do czasu jego prawomocnego zakończenia, w wyniku skargi oskarżyciela publicznego, niezależnie od tego, czy np. oskarżyciel publiczny złożył oświadczenie o jakim mowa w art. 60 § 1 k.p.k. w zw. z art. 399 § 1 k.p.k. lub czy zaskarżył wyrok sądu pierwszej instancji.

W realiach sprawy, nie można też przyjąć, aby oskarżyciel publiczny skutecznie cofnął akt oskarżenia. Prokurator jedynie oświadczył, że w przypadku zmiany kwalifikacji prawnej czynu na tzw. przestępstwo prywatnoskargowe, nie obejmie go ściganiem z urzędu. Przypomnieć należy, że w toku przewodu sądowego przed sądem pierwszej instancji cofnięcie aktu oskarżenia dopuszczalne jest jedynie za zgodą oskarżonego (por. instytucja z art. 14 § 2 k.p.k.). W literaturze podnosi się, że samo oświadczenie prokuratora o cofnięciu aktu oskarżenia, z uwagi na unormowania dotyczące możliwości działania oskarżycieli posiłkowych oraz pokrzywdzonego, nie powoduje automatycznie powstania negatywnej przesłanki procesowej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, a stanowi jedynie zrzeczenie się jego prawa do oskarżania (por. M. Kurowski, Rezygnacja z oskarżania w toku postępowania sądowego w polskim procesie karnym, Warszawa 2019, 58 -59). W myśl art. 14 § 2 zdanie trzecie k.p.k., w przypadku prawomocnego umorzenia postępowania z uwagi na skuteczne cofnięcie aktu oskarżenia, nie można wnieść ponownie aktu oskarżenia przeciwko tej samej osobie o ten sam czyn zabroniony. W takiej zatem sytuacji ponowna próba zainicjowania postępowania karnego będzie prowadziła do zaistnienia negatywnej przeszkody procesowej w postaci konsumpcji skargi publicznej. Prokurator

Rejonowy w P. w pisemnej odpowiedzi na kasację, trafnie zauważa, iż gdyby nawet przyjąć, że stanowisko oskarżyciela publicznego wyrażone na rozprawie, a dotyczące hipotetycznego nieobejmowania ściganiem przestępstwa z art. 157 § 2 k.k., stanowiło de facto odstępienie od oskarżenia, to w przedmiotowej sprawie od samego początku procesu występował pokrzywdzony, oskarżyciel posiłkowy, R. B. wraz z pełnomocnikiem adw. W. K. (por. instytucja z art. 54 § 2 k.p.k.). Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy z mocy art. 535 § 3 k.p.k., rozstrzygnął jak w postanowieniu.